



ΠΑΝΑΓΙΑ ΣΟΥΜΕΛΑ

Εργασία: Χριστιανικά μνημεία

Καθηγητής: κ. Κωνσταντίνος Σύρος

Γιάννης Δρόσος Α1
Σχολ. έτος 2023-2024

ΠΑΝΑΓΙΑ ΣΟΥΜΕΛΑ

Στο όρος Μελά της Τραπεζούντας, σε υψόμετρο 1063 μέτρα, σε μία σπηλιά ιδρύθηκε το 386 μ.Χ. με αποκάλυψη της Παναγίας, το μοναστήρι της Παναγίας της Σουμελάς, είναι ένα πασίγνωστο χριστιανικό ορθόδοξο μοναστήρι, σύμβολο επί 16 αιώνες του Ποντιακού Ελληνισμού. Η μονή χτίστηκε από δύο Αθηναίους μοναχούς, τον Βαρνάβα και Σωφρόνιο και δόθηκε το συγκεκριμένο όνομα διότι οι εκεί Πόντιοι έλεγαν συχνά «θα ανέβουμε σου Μελά την Παναΐαν».



Η μονή Παναγίας Σουμελά το 1902



Η θαυματουργός εικόνα, που σύμφωνα με την παράδοση χαραχθηκε από τον Ευαγγελιστή Λουκά πάνω σε ξύλο, αποτελούσε, μαζί με το αγιασματικό νερό με τις θεραπευτικές ιδιότητες, το σημείο αναφοράς της Μονής.



Τοιχογραφία στη Μονή Σουμελά

Ωστόσο, η βάρβαρη συμπεριφορά των Νεότουρκων και των Κεμαλικών προς τα μοναστήρια του Πόντου, οδήγησε στην ολοκληρωτική καταστροφή της μονής το 1922. Λίγο αργότερα, πριν τον ξεριζωμό και την αναγκαστική έξοδο του 1923, οι μοναχοί έκρυψαν την εικόνα μαζί με Σταυρό με τίμιο ξύλο του Μανουήλ Γ' ανεκτίμητης αξίας, αλλά και ένα χειρόγραφο ευαγγέλιο του οσίου Χριστοφόρου, στο παρεκκλήσι της Αγίας Βαρβάρας.



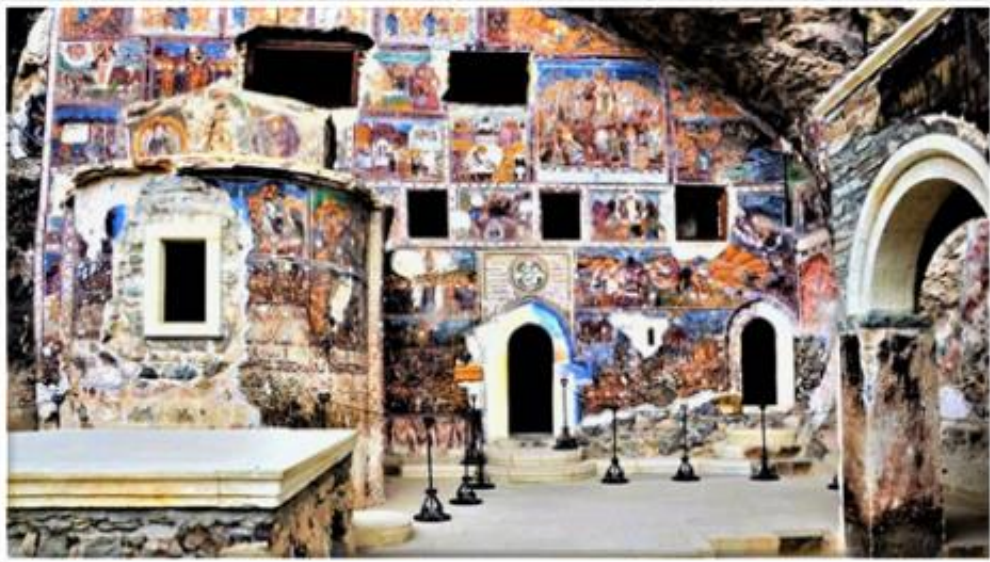
Το χειρόγραφο Ευαγγέλιο του οσίου Χριστοφόρου

Όμως, η ιστορία δεν σταματά εδώ. Το 1931, με την παρέμβαση και προτροπή του Ελευθερίου Βενιζέλου, ο ένας από τους δύο εναπομείναντες ζωντανούς μοναχούς της ιστορικής μονής, ταξίδεψε από την Θεσσαλονίκη για τον Πόντο, με σκοπό να ξεθάψει τα κειμήλια και να τα επιστρέψει στην Ελλάδα

Πράγματι, ο μοναχός κατάφερε να πάρει μαζί του τα κειμήλια που αποτελούν μέχρι σήμερα σύμβολο της πίστεως και της ορθοδοξίας.



Ο σταυρός του Μανουήλ Γ' Κομνηνού



Λίγα χρόνια μετά, το 1951, ξεκίνησε η ανέγερση της νέας Παναγίας Σουμελά στο Βέρμιο που αποτελεί το σημείο αναφοράς του Ποντιακού ελληνισμού στην Ελλάδα. Εκεί, όπως ήταν φυσικό, βρήκε «οίκον» και θρονιάστηκε η περιώνυμη εικόνα της Παναγίας Σουμελά μαζί με τα υπόλοιπα κειμήλια.



ΕΝΑ ΚΕΙΜΗΛΙΟΝ ΜΕΓΙΣΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΑΞΙΑΣ ΕΙΣ ΤΑΣ ΑΘΗΝΑΣ

**ΕΝΑΣ ΚΑΛΟΓΗΡΟΣ ΜΕΤΕΦΕΡΕ ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΟΝΗΝ ΣΟΥΜΕΛΑ
ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΚΗΝ ΕΙΚΟΝΑΝ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ, ΕΡΓΟΝ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΛΟΥΚΑ**

ΠΩΣ ΑΠΕΦΑΣΙΣΘΗ ΑΠΟ ΤΟΝ « ΒΕΝΙΖΕΛΟΝ ΕΙΣ ΤΟ ΜΕΓΑ ΣΠΗΛΑΙΟΝ Η ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΑΜΒΡΟΣΙΟΥ. — ΤΟ ΤΑΞΕΙΔΙ
ΤΟΥ ΕΙΣ ΤΟΝ ΠΟΝΤΟΝ. — Η ΕΓΚΑΡΔΙΟΤΗΣ ΤΩΝ ΤΟΥΡΚΩΝ ΚΑΤΟΙΚΩΝ. — ΕΝΩ Η ΠΑΝΣΕΛΗΝΟΣ ΦΩΤΙΖΕΙ ΤΑ
ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΤΟΠΙΑ ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ — ΕΙΣ ΤΟ ΜΕΤΟΧΙΟΝ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ — ΤΟΥΡΚΟΙ
ΑΓΩΓΙΑΤΕΣ ΠΟΥ ΒΟΗΘΟΥΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΩΣ.

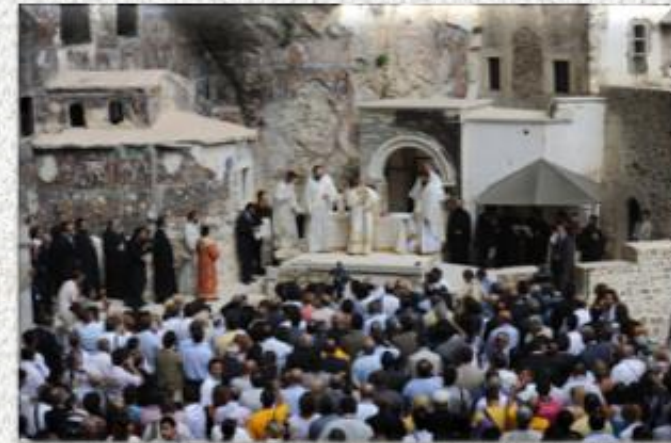
ΜΙΑ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΙΣ ΜΕ ΤΟΝ ΜΕΤΑΒΑΝΤΑ ΕΙΣ ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΑ ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΝ ΑΜΒΡΟΣΙΟΝ ΣΟΥΜΕΛΙΩΤΗΝ

Από την εφημερίδα «Πατρίς»

Τον Ιούνιο του 2010 το Τουρκικό Κράτος έδωσε άδεια στο Οικουμενικό Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως για να τελεστεί στη μονή η λειτουργία για την γιορτή της Κοιμήσεως της Θεοτόκου, στις 15 Αυγούστου 2010, με την Τουρκία να προσδοκά τόσο στην έξωθεν καλή μαρτυρία για σεβασμό των θρησκευτικών ελευθεριών όσο και σε οικονομικά οφέλη από την αύξηση των τουριστών στην περιοχή τις ημέρες αυτές.. Αυτή ήταν η πρώτη φορά ύστερα από 88 χρόνια που το μοναστήρι λειτούργησε ξανά ως εκκλησία, καθώς τα τελευταία χρόνια είχε μετατραπεί σε μουσείο.



15 Αυγούστου 2010



Κάθε χρόνο στις 15 Αυγούστου τιμάται η Παναγιά Σουμελά και πλήθος πιστών, ποντίων και μη, συρρέουν για να προσκυνήσουν την αγία εικόνα.

<https://kivotos.gr/post/674/xristianika-ellhnika-mnhmeia-pagkosmias-aktinobolias>

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A0%CE%B1%CE%BD%CE%B1%CE%B3%CE%AF%CE%B1_%CE%A3%CE%BF%CF%85%CE%BC%CE%B5%CE%BB%CE%AC

<https://www.monastiriaka.gr/blog/panagia-soymela>

<https://hellanet.gr/politismos/panagia-soymela-2>

<https://www.vimaorthodoxias.gr/nea/panagia-soymela-i-toyrkia-apagoreyse-ti-leitoyrkia-ton-dekapentaygoysto/>

<https://www.kathimerini.gr/world/562548919/i-panagia-soymela-i-stasi-tis-toyrkias-kai-i-leitoyrkia-toy-dekapentaygoystoy/>